

19.12.2013

FIVA 18/01.01.00/2013

Julkinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö: Työryhmän ehdotus REMIT -asetuksen (1227/2011) mukaisten markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kieltojen täytäntöönpanosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa työryhmän ehdotuksesta REMIT -asetuksen mukaisten markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kieltojen täytäntöönpanosta. Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi REMIT -asetukseen kohdistuvista rikkomuksista määrättävät hallinnolliset sanktiot. Lisäksi työryhmä ehdottaa rikoslakiin uutta lukua, jossa säädettäisiin energian tukkumarkkinarikoksiin kohdistuvista rikosoikeudellisista seuraamuksista. Energiamarkkinaviraston tutkinta- ja täytäntöönpanovaltuuksia ehdotetaan laajennettavaksi siten, että ne täyttäisivät REMIT -asetuksessa edellytetyt vaatimukset. Finanssivalvonta esittää kunnioittaen lausuntonaan seuraavan.

Finanssivalvonta kannattaa työryhmän keskeisiä ehdotuksia sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain sekä rikoslain muuttamiseksi. Finanssivalvonta kiinnittää lausunnossaan kuitenkin huomiota seuraaviin seikkoihin:

Seuraamusjärjestelmä

Työryhmä on selvittänyt vaihtoehtoisia seuraamusjärjestelmä - malleja REMIT- asetuksen täytäntöönpanoon liittyen. REMIT- asetuksen johdanto-osan kohdan 31 mukaan energian tukkumarkkinoilla tapahtuvista rikkomuksista määrättävien seuraamusten olisi vastattava jäsenvaltioiden rahoitusmarkkinoilla rikkomusten johdosta markkinoiden väärinkäyttödirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä käyttöön ottamia seuraamuksia. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan yhdenmukaisuus rahoitusmarkkinoilla tapahtuvista rikkomuksista määrättävissä olevien seuraamusten kanssa toteutuu parhaiten siten, että REMIT -asetukseen kohdistuvista rikkomuksista voidaan määrätä sekä hallinnollisia että rikosoikeudellisia seuraamuksia (ns.malli A). Finanssivalvonta katsoo, että pelkästään hallinnollisiin seuraamuksiin perustuva seuraamusjärjestelmä (ns.malli C) ei ole riittävän tehokas ja yleisestävä REMIT -asetukseen kohdistuvista rikkomuksista.

19.12.2013

FIVA 18/01.01.00/2013

Julkinen

Finanssivalvonta toteaa, että se ei eräiltä osin pidä esitettyä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 20d §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun määräämistä koskevaa säännöstä onnistuneena, vaikka vastaava ratkaisu onkin toteutettu Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Finanssivalvonta pitää ongelmallisena erityisesti sitä, että sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettu laki velvoittaa Energiamarkkinaviraston määräämään seuraamusmaksun piiriin kuuluvista rikkomuksista aina vähintään julkisen varoituksen, vaikka rikkomus olisikin vähäinen tai sen määrääminen olisi muutoin ilmeisen kohtuutonta. Finanssivalvonta katsoo, että sääntely on tältä osin tarpeettoman kaavamainen. Se ei ota huomioon sitä, että seuraamusmaksun piiriinkin kuuluva rikkomus voi olla - vaikkakin poikkeuksellisesti - yksittäisessä tapauksessa hyvin vähäinen tai siihen voi liittyä tekijöitä, joiden johdosta seuraamuksen antaminen olisi ilmeisen kohtuutonta.

Valvonta- ja tutkintavaltuudet

REMIT -asetuksen 13 artiklassa säädetään valvonta- ja tutkintavaltuuksista, jotka toimivaltaisella viranomaisella on oltava käytössään joko suoraan, yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa tai saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi (mm. valtuus vaatia olemassa olevia tallenteita puheluista). Kansallisen lainsäädännön mukaisesti valtuus vaatia televalvontatietoja on katsottu kuuluvan vain esitutkintaviranomaisille. Mikäli REMIT -asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnistä säädetään pelkästään hallinnollisia seuraamuksia, ei esitutkintaviranomaisilla ole Finanssivalvonnan käsityksen mukaan mahdollisuutta käyttää epäiltyjen rikkomusten tutkinnan yhteydessä kyseisiä valtuuksia, koska kyse ei olisi epäilystä rikoksesta. Lisäksi televalvontatietojen saaminen edellyttää epäilyä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta (Poliisilaki 31c §).

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Pia Ovaska
lakimies